

Zadání pro semináře ze zvláštní části mezinárodního práva veřejného II
Ak. r. 2005-2006
PVP- Univerzální a evropská ochrana lidských práv

Jak podat stížnost k ESLP?

Situace: Paní Eva Novotná je státní příslušnicí České republiky. V roce 1992 byla založena v Ústí nad Labem soukromá obchodní společnost Hutton, s. r. o., jež se zabývá výrobou chlóru. Provozovna této společnosti se nachází několik metrů od rodinného domu paní Novotné, jež obývá se svým manželem a třemi dětmi (3, 6 a 10 let). Výroba chlóru byla od samého počátku provázena četnými výpary plynů, které způsobovaly značný zápach a zejména produkci dioxinů, polychlorovaných bifenylnů (PCB), DDT, lindanu, hexachlorbenzenu. Děti paní Novotné trpí od zahájení výroby alergiemi a astmatem, přičemž existuje velká pravděpodobnost, že se jedná o důsledek výroby uvedených látek. Nelze určit přesnou příčinu onemocnění dětí, neboť společnost Hutton odmítá paní Novotné sdělit přesné informace o povaze a složení výparů a látek, jež se do ovzduší uvolňují. Obchodní společnost Hutton uvádí, že je soukromým subjektem a tudíž se na ni nevztahuje povinnost podávat informace o své činnosti na žádost občanů. Paní Novotná podala stížnost k Inspekci životního prostředí. Na základě stížnosti nechala inspekce posoudit případ Ministerstvem životního prostředí ČR. Ministerstvo vytvořilo odbornou komisi, jejímž úkolem bylo posoudit dopad podnikatelské činnosti společnosti Hutton na zdraví místních obyvatel. Komise vypracovala zprávu, kterou však nechtěla zveřejnit z důvodu, že ji postoupí pouze soudu, pokud by došlo k soudnímu jednání. Paní Novotná podala v roce 1993 návrh na vydání předběžného opatření u Okresního soudu v Ústí nad Labem, kterým se domáhala zastavení provozu a expertního přezkoumání vlivu výrobní činnosti na zdraví místních obyvatel. Její návrh byl soudem zamítnut s odůvodněním, že se podle dřívější zprávy odborné komise nejedná o tak závažný stav ohrožení ovzduší, aby bylo předběžným opatřením nařízeno zastavení provozu. U Krajského soudu v Ústí nad Labem paní Novotná následně podala žalobu, již se domáhala zastavení činnosti a peněžní náhrady za nemajetkovou újmu z titulu zásahu do práva na ochranu osobnosti, které spočívalo ve značném zhoršení podmínek bydlení a poškození zdraví členů rodiny. Krajský soud žalobu zamítl z důvodu, že podnikatelská činnost neporušuje žádné zákonné ustanovení, a tudíž taková chemická výroba nezasahuje do práva na ochranu osobnosti ve smyslu občanského zákoníku. Paní Novotná podala odvolání k Vrchnímu soudu v Praze. Odvolací soud předchozí rozhodnutí potvrdil. Poté jmenovaná podala dovolání k Nejvyššímu soudu v Brně, které bylo rovněž zamítnuto. Rodina paní Novotné se v roce 1995 přestěhovala do Brna. Po přestěhování se zdravotní stav dětí výrazně zlepšil, nicméně některé alergické reakce přetrvávaly. V tomto případě se paní Novotná domnívá, že trvající zdravotní potíže dětí jsou bezprostředním důsledkem předchozího pobytu v Ústí nad Labem. V roce 1995 výše uvedená podala stížnost k Ústavnímu soudu ČR v Brně, že bylo porušeno její právo na soukromí podle čl. 10 Listiny základních práv a svobod. Ústavní soud rozhodl v senátu v roce 1996, že předmětné ustanovení nebylo porušeno, poněvadž je nutno brát v potaz rovnováhu mezi hospodářskými zájmy uvedené oblasti, kde je velmi vysoká nezaměstnanost, a účinným právem na respektování soukromého a rodinného života stěžovatelky. Veřejný zájem obce je v tomto smyslu zásadně rozhodující.

Předkládané zadání vyžaduje specifickou přípravu spočívající v písemné přípravě stížnosti k Evropskému soudu pro lidská práva ze strany stěžovatelky. Souběžně si posluchači připraví podklady pro vyjádření, jež Soudu podává Kancelář vládního

zmocněnce pro zastupování České republiky před Evropským soudem pro lidská práva ve Štrasburku.

Otázky:

1. Coby právní zástupci vyhodnoťte možnost podání stížnosti k z pohledu *ratione temporis* a *personae*.
2. Která lidská práva stěžovatelky podle Evropské úmluvy o lidských právech byla domněle porušena?
3. Jakou právní argumentaci použijete ve prospěch stěžovatelky?
4. Pokud zastupujete vládu žalovaného státu, jaké právní argumenty použijete proti podané stížnosti?
5. Jaký význam má pro stěžovatele skutečnost, že k zásahům do jeho práv dochází ze strany soukromé společnosti a nikoli státu?

Literatura:

Hubálková, E.: Evropská úmluva o lidských právech a Česká republika, Linde Praha, a.s., 2003

Repík, B.: Chrání Evropská úmluva o lidských právech právo na životní prostředí? in: Bulletin advokacie, 7-8 2005, str. 20-24.

Berger, V.: Judikatura Evropského soudu pro lidská práva, IVEC, SEVT, a.s., 2003:

López Ostra v. Spain, 9.12. 1994

Powell & Rayner v. UK, 21.2. 1990

Guerra and others v. Italy, 19.2. 1998

Nepovinná literatura:

Hudoc (<http://cmiskp.echr.coe.int>)